

KPB.430.004.2022

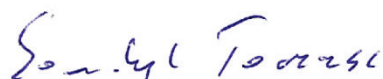
Nr ewid. 92/2022/P/22/001/KPB

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w części 37 – Sprawiedliwość
oraz wykonanie planów finansowych Funduszu
Pomocy Pokrzywdzonym
oraz Pomocy Postpenitencjarnej
– Funduszu Sprawiedliwości
i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych
oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Tomasz Sordyl

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

Warszawa, dnia 08 czerwca 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	6
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ	8
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE	8
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	9
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	15
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI	16
4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	16
4.2. SPRAWOZDANIA.....	19
5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY.....	20
5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	20
5.2. SPRAWOZDANIA.....	23
6. USTALENIA INNYCH KONTROLI	24
7. INFORMACJE DODATKOWE	25
8. ZAŁĄCZNIKI	26
8.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ	26
8.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK.....	28
8.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	29
8.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI.....	30
8.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY.....	31
8.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 37 - SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	32
8.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	33
8.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	35
8.9. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 - SPRAWIEDLIWOŚĆ	37
8.10. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI.....	38
8.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY.....	40
8.12. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	42

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa w 2021 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 37 – Sprawiedliwość oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek tej części budżetu państwa.

Zakres kontroli

W części 37 – Sprawiedliwość ocenie podlegają:

- analiza porównawcza dochodów budżetowych i ocena działań windykacyjnych;
- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2021 oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;
- funkcjonowanie wybranych elementów systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, w tym sporządzania sprawozdań finansowych i prowadzenia działań nadzorczych w zakresie realizacji budżetu nad jednostkami podległymi w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp);
- wykonanie uwag i wniosków pokontrolnych NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r.;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

W części budżetowej 37 finansowane są zadania Ministra Sprawiedliwości kierującego działem administracji rządowej – sprawiedliwość, który obejmuje w szczególności sprawy: sądownictwa, prokuratury, notariatu, adwokatury, radców prawnych, wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości zapewnia przygotowywanie projektów kodyfikacji prawa cywilnego (w tym rodzinnego) i prawa karnego. Wydatki w części 37 w 2021 r. przeznaczone zostały głównie na zadania jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (dalej: SW), Ministerstwa Sprawiedliwości, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki² oraz instytutów badawczych resortu sprawiedliwości. Wypłacano także świadczenia pieniężne z tytułu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz uposażenia sędziów w stanie spoczynku.

Dysponentem części 37 – Sprawiedliwość jest Minister Sprawiedliwości (dalej: Minister lub dysponent części). W części 37 funkcjonuje 168 dysponentów³, w tym bezpośrednio podlegli Ministrowi dysponentom III stopnia:

- 31 dyrektorów Zakładów Poprawczych i Schronisk dla Nieletnich;
- Dyrektor Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie;
- Dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie;
- Dyrektor Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi;
- Dyrektor Instytutu Ekspertyz Medycznych w Łodzi;
- Dyrektor Generalny Ministerstwa Sprawiedliwości

oraz Dyrektor Generalny Służby Więziennej, któremu podlega 131 dysponentów II i III stopnia, w tym: 11 dyrektorów okręgowych Służby Więziennej, komendanci ośrodków szkolenia i doskonalenia kadr SW, dyrektor Biura Emerytalnego Służby Więziennej oraz, za pośrednictwem dyrektorów okręgowych SW, 39 dyrektorów aresztów śledczych i 64 dyrektorów zakładów karnych.

W 2021 r. w części 37 dochody wyniosły 86 714 tys. zł (0,02% ogółu dochodów budżetu państwa), wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 6 189 002,3 tys. zł (1,2 % ogółu wydatków budżetu państwa), w tym wydatki niewygasające z upływem 2021 r. w kwocie 91 279,4 tys. zł, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 40 386,6 tys. zł (0,06% ogółu wydatków budżetu środków europejskich).

W 2021 r. w kontrolowanych jednostkach dochody zostały zrealizowane w łącznej kwocie 70 560 tys. zł (tj. 81,4% dochodów w części 37), wydatki budżetu państwa w wysokości 489 695,1 tys. zł (7,9% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 37) oraz wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 19 787,7 tys. zł (tj. 49% wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych w części 37).

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów oraz wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów oraz ich udział w zrealizowanych ogółem dochodach i wydatkach w części 37 zostały przedstawione w załączniku 8.1 do niniejszej informacji.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.

² Z dniem 1 kwietnia 2021 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany nazwy Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki nadano szkole nazwę Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości (Dz. U. poz. 490).

³ Zgodnie z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia dysponentów środków budżetu państwa w części 37 Sprawiedliwość (Dz. Urz. MS poz. 14).

Przedmiotem oceny planów finansowych funduszy celowych były:

- planowanie i realizacja przychodów i kosztów Funduszu Aktywizacji;
- analiza porównawcza przychodów i kosztów Funduszu Sprawiedliwości;
- efekty realizowanych zadań;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Sprawiedliwości
Centralny Zarząd Służby Więziennej

Wykaz ocen jednostek kontrolowanych ujęto w załączniku 8.2.

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości (dalej: Fundusz Sprawiedliwości) jest państwowym funduszem celowym, działającym na zasadach określonych w art. 29 ufp. Zgodnie z art. 43 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy⁴ (dalej: Kkw) przychodami Funduszu są środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych, wykonania kar dyscyplinarnych polegających na czasowym obniżeniu skazanemu wynagrodzenia za pracę, spadków, zapisów i darowizn, dotacji, zbiorok i innych źródeł. Koszty Funduszu, zgodnie z art. 43 § 8 Kkw, ponoszone są na realizację zadań z zakresu pomocy pokrzywdzonym, pomocy postpenitencjarnej oraz związanych z wykrywaniem i zapobieganiem przestępczości.

Dysponentem Funduszu Sprawiedliwości jest Minister Sprawiedliwości.

W 2021 r. przychody Funduszu Sprawiedliwości wyniosły 376 726 tys. zł, a koszty 319 473,3 tys. zł. Stan środków pieniężnych Funduszu na 31 grudnia 2021 r. wynosił 96 104,2 tys. zł⁵.

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy (dalej: Fundusz Aktywizacji) jest państwowym funduszem celowym działającym na zasadach określonych w art. 29 ufp. Zgodnie z art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności⁶ przychodami Funduszu Aktywizacji są wpłaty środków pieniężnych dokonywane przez przywieźnienne zakłady pracy, środki pieniężne pochodzące ze spadków, zapisów, darowizn, dotacji, zbiorok i innych źródeł oraz środki pochodzące z potrąceń w wysokości 45% wynagrodzenia przysługującego skazanym za pracę. Koszty Funduszu, zgodnie z art. 8 wymienionej ustawy, ponoszone są na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności; tworzenie i utrzymanie w zakładach karnych infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej; modernizację przywieźniennych zakładów pracy; organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności i organizowanie szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej.

Dysponentem Funduszu Aktywizacji jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

W 2021 r. przychody Funduszu Aktywizacji wyniosły 149 043,1 tys. zł, a koszty 110 651 tys. zł. Stan środków pieniężnych Funduszu na 31 grudnia 2021 r. wynosił 111 984,3 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷.

⁴ Dz. U. z 2021r. poz. 53, ze zm.

⁵ Wykonanie na podstawie korekty sprawozdania Rb-40 dysponenta Funduszu sporządzonego w dniu 28 kwietnia 2022 r.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 179.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

**Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie
opisowej⁸ wykonanie
budżetu państwa
w 2021 r. w części 37
– Sprawiedliwość**

**Najwyższa Izba Kontroli
odstępnie od oceny
wykonania w 2021 r.
planu finansowego
Funduszu
Sprawiedliwości**

**Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie w 2021 r.
planu finansowego
Funduszu Aktywizacji**

W ramach części 37 kontrolą wykonania budżetu objęto dwie jednostki: Ministerstwo Sprawiedliwości⁹, którego ocena została przedstawiona w formie opisowej oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej, który otrzymał ocenę pozytywną.

W zakresie dochodów, badaniem objęto 1,4% (1 647,5 tys. zł) zaległości netto w części 37 (wynoszących łącznie 121 272,5 tys. zł) pod kątem skuteczności i adekwatności działań windykacyjnych podejmowanych przez dysponentów kontrolowanych jednostek wykazało, że były one dochodzone w sposób prawidłowy. Stwierdzona w MS nieprawidłowość dotyczyła opóźnienia w ewidencjonowaniu w księgach rachunkowych należności z tytułu roszczeń regresowych (3 755 tys. zł).

W wyniku kontroli 1,4% (86 378,2 tys. zł) wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 37 stwierdzono, że dysponenci III stopnia dokonywali wydatków w większości z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i przepisach wykonawczych. Ustalone nieprawidłowości dotyczyły wydatkowania przez MS środków w sposób niegospodarny (76 tys. zł) oraz sfinansowania z części 37 – Sprawiedliwość projektu pn. Krajowy Rejestr Zadłużonych¹⁰ z zakresu sądownictwa, tj. części 15 – Sądy powszechne (9926,3 tys. zł).

Analiza sześciu zamówień publicznych udzielonych przez kontrolowane jednostki wykazała, że w większości przypadków były one przygotowane i udzielone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 – Prawo zamówień publicznych¹¹. W MS stwierdzono nieprawidłowość w kwocie 158,8 tys. zł dotyczącą udzielenia zamówienia z pominięciem przepisów Pzp, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹².

Nie stwierdzono nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji celowych i podmiotowych – badaniem objęto próbę wynoszącą 104 022,3 tys. zł udzielonych przez dysponenta części.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 37 – Sprawiedliwość i sprawozdań jednostkowych kontrolowanych jednostek. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Minister Sprawiedliwości, na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa w 2021 r. w części 37 – Sprawiedliwość, dokonując kwartalnych ocen realizacji dochodów, wydatków oraz zadań. Limity wydatków w poszczególnych pozycjach planów

⁸ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁹ Dalej odpowiednio: CZSW i MS.

¹⁰ Dalej: KRZ.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm. - dalej: Pzp.

¹² Zgodnie z art. 17 ust. 1b pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 289, ze zm.).

finansowych jednostek kontrolowanych (w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń), nie zostały przekroczone.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 37 – Sprawiedliwość przedstawiona została w załączniku 8.3 do niniejszej informacji.

NIK nie dokonała oceny wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości¹³. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że mimo działań podjętych przez dysponenta Funduszu Sprawiedliwości w 2021 r., nadal występowały znaczne opóźnienia w rozliczaniu umów dotacji oraz niewielka skuteczność dochodzenia należności.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, w wyniku badania 12,8% kosztów Funduszu Aktywizacji w 2021 r. (14 035 tys. zł), że zostały one poniesione legalnie i służyły realizacji ustawowych celów. Prawidłowo realizowano przychody oraz gospodarowano wolnymi środkami Funduszu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania za 2021 r. z wykonania planu Funduszu Sprawiedliwości oraz Funduszu Aktywizacji, a także sprawozdania za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, w oparciu o dane wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do rozporządzeń Ministra Finansów w zakresie sprawozdawczości. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planów finansowych Funduszy przedstawiona została w załącznikach 8.4 i 8.5 do niniejszej informacji.

¹³ Brak możliwości dokonania oceny wynikał m.in. ze znacznych opóźnień w przekazywaniu kontrolerom dokumentacji. Uniemożliwiło to rzetelne zbadanie tego obszaru i dokonanie jego oceny w rygorach harmonogramu kontroli wykonania budżetu państwa. W szczególności nie było możliwe ustalenie czy i w jakim stopniu zostały usunięte liczne nieprawidłowości stwierdzone w ramach kontroli nr P/20/037 Realizacja zadań Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości. W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., badanie Funduszu Sprawiedliwości zostało przeprowadzone w zakresie uproszczonym, tj. kontrolę przychodów i kosztów Funduszu ograniczono do analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy, planu finansowego państwowego funduszu celowego. Kwestia prawidłowości realizacji przez Fundusz Sprawiedliwości zadań ustawowych będzie przedmiotem dalszych analiz prowadzonych przez NIK.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 37 – Sprawiedliwość została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badania skuteczności podejmowanych przez dysponentów działań windykacyjnych.

W ustawie budżetowej na rok 2021 dochody budżetu państwa w części 37 – Sprawiedliwość zostały zaplanowane w wysokości 60 551 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 86 714 tys. zł, tj. 143,2% kwoty planowanej i były one wyższe o 8006,2 tys. zł, tj. o 10,2% od dochodów uzyskanych w 2020 r.

Głównym źródłem dochodów były wpływy z opłat egzaminacyjnych¹⁴ i opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów (19 306,1 tys. zł) oraz wpływy z usług, m.in. z tytułu korzystania z rejestru Elektronicznej Księgi Wieczystej, Krajowego Rejestru Karnego i Krajowego Rejestru Sądowego (48 164,8 tys. zł). Pozostałe dochody uzyskano m.in. z najmu i dzierżawy składników majątkowych (5137,8 tys. zł), wpływów z rozliczeń lub zwrotów z lat ubiegłych (5 959 tys. zł), a także z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów.

Największy udział w dochodach w części 37 miały dochody zrealizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości (dysponenta III stopnia) w wysokości 70 413,8 tys. zł, tj. 131% planu po zmianach wynoszącego 53 778 tys. zł. Uzyskane wpływy były wyższe względem 2020 r. o 4745,5 tys. zł, tj. o 7%. Wyższe niż zaplanowano wykonanie dochodów wynikało głównie ze zwiększonych wpływów z tytułu opłat, kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa, a także najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa.

Jednostki więziennictwa (Centralny Zarząd Służby Więziennej oraz podlegli mu dysponenci) zrealizowały dochody w wysokości 15 518 tys. zł, co stanowiło 246% kwoty planowej i były one wyższe o 25,7%, tj. 3173,1 tys. zł od dochodów zrealizowanych w 2020 roku. Wyższe niż planowano wykonanie dochodów wynikało głównie ze zwiększonych wpływów z tytułu najmu oraz rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych zamieszczono w załączniku 8.6 do niniejszej informacji.

Na koniec 2021 r. w części 37 – Sprawiedliwość wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 124 902,1 tys. zł, w tym zaległości netto 121 272,5 tys. zł. Należności były wyższe w stosunku do 2020 r. o 10,3% (11 655,1 tys. zł), a zaległości o 10,1% (11 144,4 tys. zł)¹⁵. Największy udział w należnościach pozostałych na koniec 2021 r. w części 37 miał dysponent III stopnia w MS – 60,5% oraz jednostki więziennictwa – 39,3%.

Należności dysponenta III stopnia pozostałe do zapłaty na koniec 2021 r. wyniosły 75 622,4 tys. zł (były one jednocześnie należnościami przeterminowanymi) i stanowiły 62,4% zaległości w części 37. Zaległości były wyższe względem 2020 r. o 3641 tys. zł, tj. o 5,1%. Obejmowały głównie: naliczone kary umowne i odszkodowania, odsetki oraz opłaty i koszty sądowe uiszczane na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego.

¹⁴ Egzaminacje konkursowe na aplikację adwokacką, radcowską notarialną i komorniczą, egzaminacje zawodowe dla tych zawodów prawniczych, egzaminacje dla osób ubiegających się o licencję syndyka, egzaminacje dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych.

¹⁵ Wzrost wynikał m.in. z niezapłaconego na rzecz Skarbu Państwa wyroku sądowego nakazującego naprawić szkodę znacznej wartości.

3.1.1. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Skuteczność i adekwatność działań podejmowanych przez dysponentów III stopnia (kontrolowanych jednostek) w celu odzyskania zaległości sprawdzono na próbie 16 należności w kwocie 1647,5 tys. zł, co stanowiło 1,4% zaległości ogółem w części 37. W wyniku badania stwierdzono, że podejmowane działania były rzetelne i adekwatne do ich wielkości.

Kontrolą objęto 100% (9,7 tys. zł) należności umorzonych i rozłożonych na raty. Stwierdzono, że decyzje dotyczące umorzenia oraz rozłożenia na raty były uzasadnione, a ich podjęcie było poprzedzone ustaleniem stanu faktycznego i wyjaśnieniem okoliczności poszczególnych spraw.

W wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 37 – Sprawiedliwość NIK sformułowała wniosek dotyczący wzmocnienia nadzoru nad terminowym dochodzeniem należności Skarbu Państwa zapewniającym skuteczną ich egzekucję, w tym wdrożenie wewnętrznych procedur w tym obszarze. W celu realizacji wniosku m.in. wprowadzono zarządzenie nr 13/21/BF w sprawie procedury ustalania, dochodzenia i ewidencjonowania należności z tytułu dochodów budżetowych MS. Opracowana procedura weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., a w okresie objętym kontrolą działania w tym obszarze prowadzono na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów. W toku kontroli stwierdzono w MS nieprawidłowość polegającą na niepowiadomieniu Biura Finansów¹⁶ o wystąpieniu należności oraz nieprzekazania dokumentu stanowiącego podstawę do jej ujęcia w księgach rachunkowych.

Pomimo, iż w dniu 9 czerwca 2021 r. Prokuratura Generalna w zastępstwie procesowym Ministra Sprawiedliwości złożyła pozew z żądaniem zapłaty solidarnie kwoty 3 755,2 tys. zł¹⁷ wraz z odsetkami ustawowymi od firmy Comarch S.A. i Pentacomp Systemy Informatyczne S.A., powyższa należność nie została zaewidencjonowana w księgach rachunkowych Ministerstwa. Skutkiem czego sprawozdanie Rb-27 sporządzone w dniu 7 lutego 2022 r. nie przedstawiało rzeczywistego stanu należności. Dopiero w dniu 30 marca 2022 r. (tj. po 9 miesiącach od dnia złożenia pozwu) Dyrektor Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych przekazał do BF dokumentację stwierdzającą powstanie należności, w tym m.in. pozew sądowy. Na tej podstawie 30 marca 2022 r. zaksięgowano ww. należność, jak również skorygowano sprawozdanie roczne w tym zakresie¹⁸. Zdaniem NIK przyczyną powstałej nieprawidłowości był brak skuteczności mechanizmów kontroli zarządczej, w tym niewdrożenie w 2021 r. procedur gwarantujących bieżący przepływ informacji pomiędzy komórkami Ministerstwa.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2021¹⁹ wydatki budżetu państwa w części 37 – Sprawiedliwość zostały zaplanowane w wysokości 6 035 801 tys. zł, a po zmianie wprowadzonej nowelizacją ustawy budżetowej²⁰ w wysokości per saldo 6 214 615 tys. zł.²¹ W trakcie roku dokonywano zmian, w wyniku których plan finansowy został zmniejszony do 6 203 227,8 tys. zł, co było spowodowane m.in. decyzjami Prezesa Rady Ministrów o utworzeniu rezerw celowych na przeciwdziałanie COVID-19.

W 2021 r. wydatki budżetu państwa w części 37 zostały zrealizowane w kwocie 6 189 002,3 tys. zł²², tj. 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2020 wykonanie wydatków było wyższe o 425 392,9 tys. zł, tj. o 7,4% (z uwzględnieniem wydatków niewygasających), głównie w grupie dotacje i subwencje.

¹⁶ Dalej: BF.

¹⁷ Podstawą określenia wartości roszczenia była zapłacona przez MS w 2018 r. jednej firmie kwota z tytułu odszkodowania za naruszenie praw autorskich przysługujących temu podmiotowi. Naruszenie praw autorskich nastąpiło w wyniku wykorzystywania przez MS oprogramowania nabytego od dwóch firm.

¹⁸ W dniu 5 kwietnia 2022 r.

¹⁹ Ustawa budżetowa na 2021 r. z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

²⁰ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900).

²¹ Plan został zwiększony per saldo o 178 814 tys. zł z przeznaczeniem m.in. na wypłatę specjalnych dodatków motywacyjnych, zakup mundurowania dla funkcjonariuszy, sprzętu kwaterunkowego dla osadzonych oraz systemów teleinformatycznych. Niewydatkowanie środki w kwocie 79 222,5 tys. zł ujęto w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2021 r.

²² Łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 91 279,4 tys. zł.

Wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 239 083,7 tys. zł²³, tj. 96,1% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2020 r. o 12 376,1 tys. zł (o 5,5%). Wynikało to m.in. z przyznania dotacji na pierwsze wyposażenie Instytucji Gospodarki Budżetowej – Centrum Cyberbezpieczeństwa w Zamościu²⁴ oraz wypłaty dodatków motywacyjnych dla pracowników Ministerstwa.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetowych zamieszczono w załączniku 8.7 do niniejszej informacji.

Dysponent części 37 otrzymał z rezerw celowych budżetu państwa środki w łącznej wysokości 11 842 tys. zł, które wykorzystano w 95,4% (11 292,3 tys. zł). Środki wydatkowano przede wszystkim na:

- sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych podległych Ministrowi,
- sfinansowanie podwyżki wynagrodzeń dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w podmiotach leczniczych podległych Ministrowi,
- sfinansowanie realizacji projektu KRZ w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020,
- sfinansowanie realizacji projektu pn. *Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii budynków zakładów karnych*²⁵ w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

W 2021 r. dysponent części 37 otrzymał środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa w wysokości 50 tys. zł na sfinansowanie udziału Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL²⁶ w realizacji zadania pn. *Epitafium Żołnierzy Wyklętych*.

Plan wydatków MS jako dysponenta III stopnia został zwiększony środkami z rezerw celowych w łącznej kwocie 1432,1 tys. zł, które były przeznaczone na realizację projektu KRZ oraz na sfinansowanie dodatków służby cywilnej wraz z pochodnymi dla mianowanych urzędników służby cywilnej. Środki z rezerw celowych wykorzystano w kwocie 1430,7 tys. zł, co stanowiło 99,9% przekazanych środków.

W wyniku badania 98,9% kwoty rezerw, tj. części dotyczącej współfinansowania środków przyznanych na rzecz Ministerstwa (dysponenta III stopnia) na realizację projektu KRZ ustalono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

W MS stwierdzono nieprawidłowość polegającą na sfinansowaniu tego projektu z części 37 budżetu państwa, pomimo że wydatek ten dotyczył sądów, czyli części 15. Łącznie na projekt KRZ wydatkowano kwotę 9926,3 tys. zł (8365,9 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 1560,4 tys. zł - współfinansowanie budżetu państwa). Podstawą realizacji tego przedsięwzięcia był wniosek o dofinansowanie, w którym zapisano, że projektem zostanie objętych 30 sądów rejonowych rozlokowanych na terenie całego kraju (restrukturyzacyjnych i upadłościowych), a jego głównym celem jest poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania poprzez wdrożenie nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych w zakresie komunikacji pomiędzy uczestnikami postępowań oraz wsparcie pracy merytorycznej właściwych jednostek organizacyjnych sądownictwa powszechnego. Zdaniem NIK, prawidłowe, rzetelne planowanie i przygotowanie projektu, w szczególności analiza merytorycznego przeznaczenia zadania na potrzeby działalności finansowanych z różnych części budżetowych umożliwia właściwe wykonanie wydatku. Informacje takie są kluczowe dla prawidłowego planowania oraz zarządzania posiadaniem majątkiem i przyczyniają się do zapewnienia przejrzystości finansów publicznych.

Minister Sprawiedliwości (na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 upf, w związku z zaistnieniem przesłanki nadmiaru posiadanych środków) w grudniu 2021 r. podejmował decyzje o zablokowaniu w 2021 r. planowanych w części 37 wydatków w ramach budżetu państwa na łączną kwotę 22 887,6 tys. zł, w tym środków z rezerw celowych w wysokości 44,5 tys. zł. Minister Finansów decyzją z dnia 29 grudnia 2021 r. pomniejszył plan finansowy części 37 o kwotę 22 499,3 tys. zł²⁷ z zablokowanych środków.

Z budżetu dysponenta części 37 na dotacje i subwencje przyznano środki w łącznej kwocie

²³ Łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 11 128,8 tys. zł.

²⁴ Dalej: IGB – Centrum Cyberbezpieczeństwa.

²⁵ Zakład Karny w Rawiczu, Krzywańcu, Wronkach i Brzegu.

²⁶ Dalej: MZWiWP.

²⁷ Zablokowane środki Minister Finansów przeniósł do rezerwy celowej na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

157 135 tys. zł, w tym m.in. na dotacje podmiotowe dla Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury²⁸ (88 161 tys. zł) oraz MŻWiWP (6 838 tys. zł). Według sprawozdania Rb-28 dysponent części 37 wydatkował na ten cel kwotę 155 763,9 zł, tj. 99,1% przyznanych dotacji i subwencji.

Szczegółową kontrolą objęto trzy dotacje o łącznej wartości 104 022,3 tys. zł (66,2% wartości udzielonych dotacji i subwencji) dla:

- KSSiP (88 161 tys. zł – dotacja podmiotowa) z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Szkoły, w tym w zakresie szkolenia wstępnego i ustawicznego,
- MŻWiWP (50 tys. zł – dotacja celowa) na udział Muzeum w realizacji zadania pn. *Epitafium Żołnierzy Wyklętych*,
- Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki (15 811,3 tys. zł – dotacja celowa) na zakup prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ul. Karmelickiej 9 w Warszawie.

Przekazywanie dotacji celowych następowało zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 1 ufp, warunkami określonymi w umowie i zgłaszanym przez beneficjentów zapotrzebowaniem. Rozliczenie następowało zgodnie z warunkami i w terminach określonych w umowach. Zadania określone w umowach zostały zrealizowane, a dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Dotację podmiotową dla KSSiP przekazano i rozliczano terminowo, zgodnie z wymogami określonymi w art. 55a ustawy z dnia 20 stycznia 2009 o KSSiP.²⁹ Z rozliczeń dotacji wynika, że w 2021 r. wydatki zostały poniesione w wysokości 71 780,4 tys. zł. Głównym powodem częściowego niewykorzystania środków z dotacji była sytuacja epidemiczna. Niewykorzystane środki pozostały w dyspozycji KSSiP na rok następny na podstawie art. 55a ust. 3 ww. ustawy.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 37 wyniosły 2 033 616,5 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Były one o 10,3% wyższe niż w 2020 r. (1 843 611,4 tys. zł).

Najwyższy udział w tych wydatkach miały jednostki więziennictwa, gdzie przekazano świadczenia w wysokości 2 024 654,2 tys. zł (110,4% wydatków zrealizowanych w 2020 r.), głównie na emerytury i renty dla byłych funkcjonariuszy SW oraz ich rodzin.

Dysponent III stopnia (MS) poniósł wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 6326,6 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach i były one o 28,7 tys. zł (o 0,5%) niższe niż w 2020 r. Świadczenia wydatkowano przede wszystkim na uposażenia dla sędziów w stanie spoczynku.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 37 w 2021 r. zostały zrealizowane w wysokości 3 807 338,2 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach. Były one wyższe od wykonania w 2020 r. o 5,8% (3 597 258,2 tys. zł). Dominujące pozycje w tej grupie stanowiły wydatki na wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń oraz zakupy towarów i usług. Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowane przez dysponenta III stopnia (MS) wyniosły 214 598,7 tys. zł (96,5% planu po zmianach) i były wyższe o 3,6% niż w 2020 r. (207 222,9 tys. zł).

Według sprawozdania Rb-70 wydatki na wynagrodzenia w części 37 w 2021 r. wyniosły 2 437 516,4 tys. zł. Wzrost wydatków w odniesieniu do roku poprzedniego o 122 030,3 tys. zł (o 5,2%) wynikał głównie z wypłaty dodatku za długoletnią służbę dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz specjalnych dodatków motywacyjnych z utworzonego na ten cel funduszu, o którym mowa w art. 46a ustawy z 19 listopada 2020 r. o *szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2021 r.*³⁰

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto na jednego pełnozatrudnionego) wyniosło 6566 zł i było wyższe o 322 zł, tj. 5,2% od przeciętnego wynagrodzenia w 2020 r. (6244 zł).

Wydatki na wynagrodzenia dysponenta III stopnia wyniosły 81 242,2 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 2766 tys. zł, tj. o 3,5%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 7770 zł i było wyższe o 12 zł (0,2%) w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2020 r. Wynikało to głównie ze wzrostu poziomu wynagrodzenia kadry kierowniczej związanego z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie *szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*³¹.

²⁸ Dalej: KSSiP.

²⁹ Dz. U. z 2022 poz. 217.

³⁰ Dz. U. poz. 2400, ze zm.

³¹ Dz. U. poz. 2164.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wynagrodzeń i zatrudnienia zamieszczono w załączniku 8.8 do niniejszej informacji.

W 2021 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości poza korpusem służby cywilnej zatrudnionych zostało 50 pracowników, w tym 18 na stanowiskach ekspertów. Wynagrodzenia ekspertów stanowiły 30,6% ogółu wynagrodzeń wypłaconych w MS osobom nieobjętym mnożnikowym systemem wynagrodzeń (na 31 grudnia 2021 r. pracę na tym stanowisku wykonywały 41 osoby, co przekładało się na 38,3 etatu). Wynagrodzenia nowo zatrudnionych ekspertów kształtowały się od 4 658 zł do 20 047 zł miesięcznie brutto. Żaden z ekspertów nie został zatrudniony w drodze konkurencyjnego naboru. Dyrektor Generalny poinformował, iż ustawa z dnia 16 września 1982 r. *o pracownikach urzędów państwowych*³² nie nakłada obowiązku przeprowadzania konkursów w celu zatrudnienia pracowników na podstawie tej ustawy.

Ośmiu z 18 zatrudnionych w 2021 r. ekspertów nie spełniało wymogu co najmniej trzyletniego stażu pracy wymaganego na tym stanowisku³³, w tym jeden nie miał żadnego stażu pracy. We wszystkich przypadkach Dyrektor Generalny zdecydował o skróceniu wymaganego stażu pracy, uzasadniając decyzje zdobyciem przez zatrudnionych odpowiednich kwalifikacji w postaci wcześniejszych doświadczeń zawodowych³⁴ oraz dodatkowo (w jednym przypadku) wykształceniem prawniczym.

NIK zwróciła uwagę, że podobnie jak w poprzednich latach, nadal na stanowiskach pomocniczych (ekspertów) w MS zatrudniane są osoby bez wymaganego stażu pracy, a ich wynagrodzenie przewyższało średnią płacę w urzędzie dla stanowisk nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń, co wskazuje na uznaniowość zatrudniania i kształtowania wynagrodzeń na stanowiskach ekspertów.

Wydatki majątkowe części 37 w 2021 r. wyniosły 200 399,7 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach i były niższe o 2,1% w stosunku do 2020 r. (204 690,6 tys. zł). Poniesiono je przede wszystkim na wydatki inwestycyjne i realizację zakupów inwestycyjnych jednostek więziennictwa, które wyniosły 169 560,3 tys. zł (100% planu po zmianach). Spadek w wykonania wydatków majątkowych w stosunku do roku poprzedniego spowodowany był zakończeniem w 2020 r. realizacji zadań ze środków Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020.

W MS zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 17 629 tys. zł, a po zmianach plan wyniósł 10 592,9 tys. zł. Wśród zaplanowanych zadań ujęto m.in.: zakup urządzeń bezpieczeństwa klasy UTM³⁵ (4 000 tys. zł), zakup rozwiązań klasy enterprise do gromadzenia i analizy logów (3700 tys. zł) oraz zakup usług i narzędzia na potrzeby Platformy Zintegrowanych Usług IT³⁶ (2900 tys. zł).

W trakcie roku zrezygnowano z realizacji trzech zadań na łączną kwotę 5650 tys. zł, w tym: zakupu usług i narzędzia na potrzeby PZU IT (2900 tys. zł), budowy systemu informatycznego rejestrów sądowych (2 000 tys. zł) oraz zakupu środków transportu (750 tys. zł). Ograniczono również realizację części zadań, tj. zakup klimatyzatorów biurowych w budynkach Ministerstwa, zakup urządzeń do utrzymywania infrastruktury technicznej, w tym zakup klimatyzacji precyzyjnej oraz wind osobowych. W planie pojawiło się nowe zadanie, tj. budowa, utrzymanie i rozwój KRZ (5138,6 tys. zł).

Wykonanie wydatków majątkowych w MS na koniec 2021 r. wyniosło 10 344,4 tys. zł (w tym 2915,8 tys. zł wydatki niewygasające) i było nieznacznie wyższe względem roku poprzedniego (o 1,1%). W pełnym zakresie zrealizowano siedem zadań w tym m.in.:

- zwiększenie możliwości wykonywania kary w Systemie Dozoru Elektronicznego³⁷ (2276 tys. zł),
- budowa, utrzymanie i rozwój KRZ (2 222,8 tys. zł),
- zakup urządzeń do utrzymania infrastruktury technicznej (1 770,5 tys. zł),
- zakup sprzętu komputerowego, osprzętu i licencji (1 058,4 tys. zł).

³² Dz. U. z 2020 r. poz. 537, ze zm.

³³ Wymagania określone w załączniku nr 3, tj. Tabela stanowisk, zaszerogowań i kwalifikacji, tabela XII (pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych) do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek (Dz. U. Nr 27, poz.134 ze zm.).

³⁴ Doświadczenie takie mogło być zdobyte na podstawie innych form zatrudnienia niż stosunek pracy, który jest podstawą do wyliczenia stażu zawodowego.

³⁵ Wielofunkcyjne zapory sieciowe zintegrowane w postaci jednego urządzenia.

³⁶ Dalej: PZU IT.

³⁷ Dalej: SDE.

Szczegółowym badaniem w zakresie prawidłowości dokonywania wydatków w jednostkach kontrolowanych objęto 122 dowody księgowe wybrane do badania w drodze doboru losowego i celowego w łącznej wysokości 77 292,8 tys. zł, tj. 1,2% wydatków poniesionych w części 37. Próba obejmowała wydatki majątkowe w kwocie 4 321,6 tys. zł, wydatki bieżące pozapłacowe w kwocie 70 493,7 tys. zł oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 1133 tys. zł oraz dotacje w wysokości 1 344,5 tys. zł.

Wydatki dokonywane były w większości gospodarnie i w ramach planu finansowego jednostki. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek lub kar. Dowody zawierały prawidłową wartość transakcji, odpowiadającą powstałym zobowiązaniom i zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej na kontach syntetycznych i analitycznych w podziałkach klasyfikacji budżetowej i klasyfikacji w układzie zadaniowym. Zdarzenia gospodarcze, potwierdzone objętymi badaniem dokumentami, miały miejsce w badanym okresie sprawozdawczym.

Wydatki, co do zasady, poniesiono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz rzetelnie skalkulowano – służyły one realizacji celów statutowych jednostki, z zastrzeżeniem stwierdzonych nieprawidłowości.

Badaniem pod kątem przestrzegania przez dysponentów III stopnia wymogów ustawy Pzp, poddano sześć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym: dwa zamówienia przeprowadzone na podstawie przepisów Pzp³⁸ oraz cztery postępowania udzielone z wyłączeniem stosowania tej ustawy³⁹. Łącznie wydatki w 2021 r. poniesione w wyniku tych postępowań wyniosły 11 916,7 tys. zł. W CZSW nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.

Analiza zamówień w MS oraz realizacji umów z wykonawcami wykazała następujące nieprawidłowości:

1. Wykonawca umowy na wykonanie czynności eksperckich i doradczych w zakresie prowadzenia przez MS prac związanych z reformą wymiaru sprawiedliwości został wybrany bez zastosowania Pzp. W MS nie sporządzono dokumentacji dotyczącej wyboru wykonawcy, w tym oszacowania wartości zamówienia. Z ustaleń kontroli wynika, że wykonawca realizował tożsame zamówienie w MS od 2016 r. Łącznie do końca 2021 r. obowiązywało 13 umów na tę usługę, na podstawie których poniesiono wydatki w wysokości 823,2 tys. zł, w tym w 2021 r. kwotę 158,8 tys. zł.
Zgodnie z art. 17 ust. 1b pkt 1 *ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych*⁴⁰ naruszeniem dyscypliny jest udzielenie zamówienia wykonawcy, który nie został wybrany w trybie lub procedurze, określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.
2. Wykonawca usługi obejmującej m.in. analizę materiałów pod kątem występowania zagadnień prawnych z zakresu kompetencji Ministra Sprawiedliwości nie został wybrany w trybie konkurencyjnym, co stanowiło naruszenie § 9 Regulaminu udzielania zamówień publicznych⁴¹. Odstąpienie od konkurencyjnego trybu uzasadniano unikatową wiedzą i doświadczeniem wykonawcy co zostało zakwestionowane przez NIK⁴².
Brak konkurencyjności w wyborze wykonawcy stanowił naruszenie zasady wydatków publicznych określonej w art. 44 ust. 3 pkt. 1 upf, tj. uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
3. Umowy z wykonawcą na usługi obejmującej m.in. analizę materiałów pod kątem występowania zagadnień prawnych z zakresu kompetencji Ministra Sprawiedliwości były w okresie od września 2020 r. do grudnia 2021 r. (szesnaście miesięcy) aneksowane czterokrotnie. W wyniku tych aneksów podniesiono wartość miesięcznego wynagrodzenia wykonawcy z 3,2 tys. zł do 7 tys. zł⁴³, tj. o 118% bez zwiększania zakresu umowy. W MS nie sporządzono dokumentacji, która

³⁸ Jedno zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego oraz jedno w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji.

³⁹ Powodem wyłączenia stosowania Pzp w dwóch przypadkach była niska wartość zamówienia, a w jednym przypadku zastosowano art. 67 ust. 1 pkt 7 (zamówienia z wolnej ręki jako zamówienie dodatkowe).

⁴⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 289, ze zm.

⁴¹ Regulamin udzielania zamówień publicznych oraz obiegu dokumentacji związanej z umowami cywilnoprawnymi zawieranymi w MS wprowadzony Zarządzeniem 1/21/BF Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2021 r.

⁴² Zdaniem NIK, ani fakt odbywania studiów z zakresu prawa ani trzymiesięczne praktyki studenckie w kancelarii adwokackiej oraz w MS nie spełniają przesłanki posiadania unikatowej wiedzy i doświadczenia.

⁴³ Przy czym w grudniu 2021 r. jego wynagrodzenie wzrosło do 9 tys. zł.

uzasadniałyby powody tak dużego wzrostu wynagrodzenia dla wykonawcy. Wydatkowanie kwoty 78 tys. zł na ww. zadanie nie było przez MS poprzedzone działaniami pozwalającymi uzyskać optymalną relację pomiędzy nakładem, a efektem, co NIK uznała za niegospodarność.

Zobowiązania w części 37 – Sprawiedliwość na koniec roku 2021 r. wyniosły 234 395,1 tys. zł i były niższe od zobowiązań w 2020 r. o 4087,6 tys. zł, tj. o 1,7%. Dotyczyły one głównie: nagrody rocznej dla funkcjonariuszy Służby Więziennej, dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla zatrudnionych pracowników (wraz z pochodnymi) oraz zapłaty za pozostałe usługi, w tym eksploatację SDE. Zobowiązania wymagalne wyniosły 0,2 tys. zł i dotyczyły zakupu materiałów specjalistycznych na potrzeby gabinetu stomatologicznego, które pracownik zakupił i nie dostarczył faktury w wymaganym terminie.

Na koniec 2021 r. w MS wystąpiły zobowiązania w kwocie 14 793,9 tys. zł i były wyższe niż w 2020 r. o 3 473,8 tys. zł. Dotyczyły przede wszystkim: dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników, eksploatacji SDE, wydatków na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych i innych usługi⁴⁴. W 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

W 2021 r. dysponent części 37 nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych ustaw*⁴⁵.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W części 37 – Sprawiedliwość plan wydatków budżetu środków europejskich (dalej: bśe) po zmianach wynosił 75 706,1 tys. zł, a wydatki zostały zrealizowane w kwocie 40 386,6 tys. zł, tj. 53,3% planu.

Wydatki dysponenta III stopnia obsługującego Ministra Sprawiedliwości wyniosły 19 560,3 tys. zł, tj. 41,1% planu po zmianach i były niższe od wykonania w 2020 r. o 4705,9 tys. zł (o 19,4%). Niskie wykonanie bśe wynikało głównie z anulowania przez darczyńców w całości finansowania projektów z Norweskiego Mechanizmu Finansowego⁴⁶ (III Perspektywa Finansowa).

W trakcie roku plan finansowy bśe dysponenta części został zwiększony o środki z rezerw celowych w łącznej wysokości 14 137,6 tys. zł, przede wszystkim na realizację przez MS projektu KRZ w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020⁴⁷. Środki z rezerw celowych wykorzystano w kwocie 13 902,1 tys. zł, co stanowiło 98,3% przekazanych środków. Główną przyczyną niewykorzystania środków było niewywiązanie się wykonawców z terminów realizacji zadań, co wynikało z przerwanych łańcuchów dostaw z powodu COVID-19.

Plan finansowy dysponenta III stopnia w 2021 r. został zmniejszony per saldo o 4766,2 tys. zł. Wynikało to m.in. z przeniesienia środków z NMF 2014–2021 na projekt pn. Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (dalej: eKRS) finansowany z części 15 dotyczącej sądownictwa w ramach PO WER.

W trakcie roku plan wydatków dysponenta III stopnia został zwiększony o środki z rezerwy celowej (poz. 98) w łącznej wysokości 7598 tys. zł przeznaczonej na realizację projektu KRZ. Środki wykorzystano w całości.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki z bśe na kwotę 9085,4 tys. zł⁴⁸ (22,5% wydatków w części), które zostały wskazane w dokumentach dotyczących współfinansowania krajowego. Wydatki zostały przeznaczone na cele określone w umowach o dofinansowanie projektów i zrealizowane zgodnie

⁴⁴ Związane m.in. z opłatami za energię elektryczną i ciepłą, usług pocztowych, usług sprzątnięcia pomieszczeń w obiektach MS.

⁴⁵ Dz. U. poz. 568, ze zm.

⁴⁶ Dalej: NMF.

⁴⁷ Dalej: PO WER.

⁴⁸ Badaniem objęto wydatki dotyczące zaprojektowania, budowy i wdrożenia systemu KRZ (7598 tys. zł) oraz I transzy (zaliczki) dofinansowania na realizację projektu pn. Zintegrowany system zapobiegania przemoc domowej dla operatora Programu Sprawiedliwość w ramach NMF na lata 2014–2021 (1344,6 tys. zł.) oraz kwotę 142,8 tys. zł wydatkowaną w ramach projektu pn. *Pilotażowe kompleksy penitencjarne*.

z tymi umowami. Zlecenia płatności przekazywane były do Banku Gospodarstwa Krajowego we właściwym terminie.

W MS stwierdzono nieprawidłowość polegającą na sfinansowaniu z bśe z części 37 projektu KRZ, który dotyczył sądów tj. części 15 budżetu państwa, co opisano na stronie 10 niniejszej informacji.

W celu dostosowania planu wydatków do aktualnych potrzeb jednostek, dysponent części 37 podjął decyzje o blokadzie planowanych wydatków budżetowych w łącznej wysokości 18 064,1 tys. zł (pięciokrotnie w listopadzie i grudniu 2021 r.).

Dysponent części prowadził nadzór nad realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa i budżetu środków europejskich, opracowywał kwartalne analizy dotyczące wykonania planu finansowego i monitorował rozliczenia dotacji przedmiotowych.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków z budżetu środków europejskich zamieszczono w załączniku 8.9 do niniejszej informacji.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań budżetowych za 2021 r. przez dysponenta części 37 i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Sprawiedliwości:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 37 – Sprawiedliwość na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Po przeprowadzonej kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 37 – Sprawiedliwość NIK sformułowana wniosek dotyczący ustalenia rzeczywistego stanu należności i zobowiązań poprzez rozliczenie przedpłat i faktur za publikację ogłoszeń i sprzedaż Monitora Sądowego i Gospodarczego w celu prawidłowego ujęcia danych w sprawozdaniach MS. W wyniku prowadzonych działań stan należności i nadpłat uległ zmniejszeniu odpowiednio z 4392,5 tys. zł do 1224,2 tys. zł oraz z 58,3 tys. zł do 21,4 tys. zł względem roku ubiegłego. Tym samym na dzień sporządzenia sprawozdań rocznych sformułowany wniosek pozostawał w realizacji.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI

4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

4.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W 2021 r. przychody Funduszu Sprawiedliwości wyniosły 376 726 tys. zł, co stanowiło 146,4% planu (257 359 tys. zł) oraz 118,3% wykonania w 2020 r. Głównymi przychodami Funduszu były m.in.: środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych (344 461,6 tys. zł), potrąceń w wysokości 7% z wynagrodzeń za pracę skazanych (23 141,7 tys. zł), rozwiązania odpisów aktualizujących należności z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych (ujętych w pozycji „inne zwiększenia”, w kwocie 7294,5 tys. zł) oraz odsetek (161,2 tys. zł). Wyższe niż planowane przychody Funduszu wynikały z większych kwot zasądzonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych. Na koniec 2021 r. należności Funduszu wyniosły 253 627,4 tys. zł (kwota po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące w wysokości 277 779,9 tys. zł) i były wyższe o 10% względem stanu na początek roku. Dotyczyły głównie orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych. Wzrost należności w jednostkach sądownictwa powszechnego spowodowany był m.in. trudnościami w ściąganiu świadczeń pieniężnych i nawiązek od dłużników przebywających w zakładach karnych oraz niezadawalającym stopniem skuteczności egzekucji komorniczych.

Wysoki stan należności Funduszu (na poziomie przekraczającym 200 mln zł) utrzymuje się od kilku lat, na co NIK zwracała uwagę w poprzednich kontrolach. W 2021 r. w celu poprawy ściągania należności dysponent Funduszu skierował pismo do:

- Krajowej Rady Komorniczej z prośbą o wskazanie propozycji zmierzających do poprawy ściągальności należności;
- jednostek sądownictwa powszechnego zobowiązujące do podejmowania skutecznych działań windykacyjnych.

W wyniku powyższych działań opracowano dokument zawierający zestawienie propozycji poprawy ściągальności należności, w tym m.in.: wpis do rejestru dłużników jako czynnik motywujący do uiszczenia należności oraz możliwość uwolnienia się od kary zastępczej dopiero poprzez spłatę zobowiązania⁴⁹. Ponadto, dysponent Funduszu zlecił Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości przeprowadzenie badań pn. *Ściągальność należności na rzecz Funduszu Sprawiedliwości – system ściągania należności w sądach, problemy w oparciu o praktykę i orzecznictwo. Propozycje rozwiązań*⁵⁰.

W dniu 10 października 2021 r. Ministerstwo zawarło ugodę w sprawie należności spornych za opóźnienia w budowie i wdrożeniu systemu na potrzeby Funduszu. W wyniku mediacji sądowych kwota należności została obniżona do 44 tys. zł⁵¹ i rozłożona na 12 rat.

4.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej na 2021 r. zaplanowano koszty realizacji zadań Funduszu w wysokości 279 559 tys. zł, tj. o 21,1% mniej w stosunku do kwoty kosztów poniesionych w 2020 r. (354 404,1 tys. zł). Na realizację poszczególnych ustawowych zadań Funduszu zaplanowano:

- udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin – 29 445 tys. zł;
- udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, pomoc świadkom, łącznie z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości – 250 114 tys. zł.

⁴⁹ W toku konsultacji zgłoszono propozycje zamian m.in. w ustawie Kodeks Karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (prace prowadzone są na stronie RCL pod nr UD 282).

⁵⁰ Termin zakończenia badań planowany jest na grudzień 2022 r.

⁵¹ Pierwotna kwota należności wynosiła 414,5 tys. zł.

Wykonanie zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy według sprawozdania Rb-40⁵² wynosiło ogółem 56 148 tys. zł, tj. mniej o 60% względem 2020 r. (141 346,8 tys. zł).

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2021 r. wyniosły 319 473,3 tys. zł i stanowiły 90,1% wykonania w 2020 r. (354 404,1 tys. zł). Główną pozycję kosztów stanowiły „inne zmniejszenia” w kwocie 263 325,3 tys. zł, na którą składały się m.in.: rozliczone dotacje z lat ubiegłych (118 820,8 tys. zł), odpisy i umorzenia należności z tytułu orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych (65 328,4 tys. zł), utworzone odpisy aktualizujące na należności Funduszu (55 064,3 tys. zł) oraz rozliczenie środków na realizację przedsięwzięć związanych z Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020 (21 832 tys. zł). Pozostałe pozycje kosztów dotyczyły w szczególności:

- dotacji na realizację zadań bieżących udzielonych przez dysponenta Funduszu w kwocie 26 887 tys. zł (15,5% planu);
- świadczeń pieniężnych i pomocy rzeczowej wypłacanych w ramach pomocy postpenitencjarnej realizowanych przez kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną – 9656,6 tys. zł (82,3% planu);
- kosztów własnych – 14 561,8 zł (36,5% planu), w tym: 5605,9 tys. zł dotyczyło zakupu usług, 6 094,5 tys. zł innych form pomocy postpenitencjarnej świadczonej przez Służbę Więzienną oraz 1 515,7 tys. zł promowania działalności Funduszu;
- kosztów inwestycyjnych – 5042,6 tys. zł (19,8% planu).

Koszty inwestycyjne ze środków Funduszu obejmowały rozliczenie udzielonej dotacji inwestycyjnej (4 760 tys. zł) na budowę powstającej Kliniki Budzik dla dorosłych oraz wydatki związanych z budową systemu Aplikacji Funduszu Sprawiedliwości (282,6 tys. zł).

Głównym powodem niższego niż planowano wykonania kosztów Funduszu były opóźnienia w rozliczaniu dotacji przekazanych przez dysponenta w 2021 r. Nierozliczone do dnia sporządzenia sprawozdania Rb-33 środki zostały wykazane w pozycji „pozostałe środki obrotowe”, w tym dotacje i usługi oraz wartość odzieży zakupionej przez Służbę Więzienną dla osadzonych opuszczających zakłady karne. Na dzień sporządzenia korekty sprawozdania w księgach Funduszu pozostały nierozliczone środki dotacji w wysokości 151 237,7 tys. zł, w tym 107 479,8 tys. zł dotyczyło dotacji udzielonych w 2021 r. Nie zostały także wykonane zaplanowane koszty dotyczące:

- zakupów usług (wykonano 5605,9 tys. zł z 15 000 tys. zł ujętych w planie),
- promowania działalności Funduszu (wydatkowano 1 515,7 tys. zł z 15 000 tys. zł zaplanowanych na 2021 r.).

Dyrektor Departamentu Funduszu Sprawiedliwości (dalej: Dyrektor DFS) wyjaśnił, że powyższe wynikało m.in. z ograniczenia zaplanowanych działań, co było spowodowane przedłużającą się epidemią COVID-19.

Ponadto, Dyrektor DFS poinformował, że terminowe zatwierdzanie rozliczeń dotacji udzielonych ze środków Funduszu, tj. w ciągu 30 dni od momentu złożenia sprawozdania, nie jest możliwe z uwagi na złożoność procesu rozliczania dotacji oraz z powodu ograniczeń kadrowych komórki organizacyjnej obsługującej dysponenta Funduszu⁵³. Dla poprawy procesu wydatkowania i rozliczania środków w MS każdorazowo wskazywano osobę opiekuna, jako wsparcie merytoryczne dla Wykonawcy, który otrzymywał też dokumenty (instrukcje, poradniki) na temat poprawnego wypełnienia sprawozdań i informacji kwartalnych. W Ministerstwie zatrudniono także dodatkowe osoby w ramach umowy zlecenia, powierzając im zadania dotyczące wyłącznie rozliczania dotacji i opracowano wewnętrzny dokument dla pracowników stanowiący instrukcję rozliczania sprawozdań z realizacji zadań ze środków Funduszu⁵⁴.

Zobowiązania Funduszu na koniec 2021 r. wyniosły 270,6 tys. zł i dotyczyły m.in. niewyjaśnionych do końca roku obrotowego przez jednostki sądownictwa powszechnego wpłat (238,6 tys. zł), zapomóg wypłacanych osadzonym w ramach udzielanej pomocy postpenitencjarnej przy zwolnieniu

⁵² Korekta sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego za IV kwartał 2021 r. została przekazana w systemie TREZOR w dniu 28 kwietnia 2022 r.

⁵³ Weryfikacja przedłożonych sprawozdań wymaga szczegółowej analizy danych dotyczących udzielonej pomocy, niejednokrotnie wiąże się z koniecznością prowadzenia korespondencji z Wykonawcami w celu uzupełnienia złożonych sprawozdań, dostarczenia korekt wraz z wyjaśnieniami, na podstawie których sprawozdanie może zostać zatwierdzone w zakresie merytoryczno-finansowym.

⁵⁴ Aktualizacja dokumentu zawiera zapis o losowaniu próby dokumentów finansowo-księgowych celem weryfikacji poprawności wydatkowania środków.

z zakładów karnych i aresztów śledczych (7 tys. zł) oraz usług transportu medycznego (8 tys. zł). Na koniec 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

4.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Wolne środki, zgodnie z art. 78d ufp były przekazywane na depozyty terminowe i w zarządzanie Ministrowi Finansów, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie⁵⁵. Z tego tytułu uzyskano odsetki w wysokości 23,4 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2021 r. wyniósł 501 925,2 tys. zł i był o 57 252,7 tys. zł (12,9%) wyższy od stanu na początek roku (444 672,5 tys. zł). Stan na koniec roku obejmował środki pieniężne w kwocie 96 104,2 tys. zł, należności w kwocie 253 627,4 tys. zł, zobowiązania w kwocie 270,6 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe (w tym nierozliczone dotacje) w kwocie 152 464,2 tys. zł,

Dysponent nie przekazywał środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

4.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Realizacja zadań Funduszu Sprawiedliwości odbywała się w ramach programów ogłaszanych przez dysponenta Funduszu na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwość⁵⁶, tj.:

- Programu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem na lata 2019–2025⁵⁷ (dalej: Program Pomocy),
- Programu ochrony interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacji skutków pokrzywdzenia przestępstwem na lata 2019–2021 (dalej: Program ochrony),
- Programu Pomocy Postpenitencjarnej udzielanej przez organizacje pozarządowe z Funduszu Sprawiedliwości na lata 2020–2022 (dalej: Program Pomocy Postpenitencjarnej),
- Programu Przeciwdziałania przyczynom Przepięstczości na lata 2019–2025.

Powierzenie realizacji zadań odbywało się drogą otwartych konkursów (dla organizacji pozarządowych) oraz naboru wniosków (dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych). Dysponent zawierał także umowy z jednostkami sektora finansów publicznych na realizację zadań nieobjętych programami lub naborem wniosków (na podstawie § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu).

W ramach pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin w 2021 r. dysponent Funduszu nie ogłaszał konkursów na realizację tego zadania. W okresie objętym kontrolą zadanie realizowano na podstawie umów wieloletnich⁵⁸. W ramach zawartych umów osobom opuszczającym zakłady karne lub ich najbliższym sfinansowano m.in.: koszty czasowego zakwaterowania, okresową dopłatę do czynszów, energii cieplnej i elektrycznej, szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe oraz programy podnoszące kwalifikacje społeczne. Na koniec 2021 r. działało 38 ośrodków pomocy postpenitencjarnych, co oznacza, że zaplanowany wskaźnik w programie Programu Pomocy Postpenitencjarnej (30) został zrealizowany.

W ramach pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz świadkom jak również w związku z koniecznością zapewnienia kontynuacji działania Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym w 2021 r. ogłoszono 48 konkursów⁵⁹. W wyniku konkursów zawarto w 2021 r. 46 umów oraz w 2022 r. dwie umowy na łączną kwotę 289 556,8 tys. zł. Wskaźniki realizacji Programu Pomocy zostały osiągnięte, tj. wg stanu na 31 grudnia 2021 r. liczba ośrodków sieci pomocy pokrzywdzonym wyniosła 51, liczba punktów sieci pomocy pokrzywdzonym 285, działał jeden ośrodek rehabilitacyjny, a dwa były w budowie oraz funkcjonowała infolinia pomocy.

⁵⁵ Dz. U. poz. 1864 (dalej: rozporządzenie w sprawie wolnych środków).

⁵⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 683, ze zm.

⁵⁷ Program był trzykrotnie aktualizowany.

⁵⁸ W 2021 r. w tym obszarze obowiązywało 37 umów na kwotę 8724,6 tys. zł.

⁵⁹ W 2022 r. ogłoszono dwa dodatkowe konkursy w związku z niewyłonieniem kandydatów w konkursach w 2021 r.

W ramach realizacji Programu ochrony dysponent Funduszu udzielił w 2021 r. 187 dotacji o łącznej wartości 14 258,6 tys. zł, w tym 180 umów podpisano z jednostkami samorządu terytorialnego na kwotę 10 569 tys. zł oraz sześć ze szpitalami na kwotę 3689,5 tys. zł. W ramach udzielonych dotacji dofinansowano zakup sprzętu dla ochotniczych straży pożarnych oraz środków transportu i wyposażenia dla zakładów opieki zdrowotnej. Wskaźnik realizacji Programu ochrony – wsparcie dla 700 podmiotów sektora finansów publicznych – określony został dla cyklu trzyletniego⁶⁰.

W 2021 r. dysponent ogłosił⁶¹ jeden otwarty konkurs na realizację **zadań związanych z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości**. W ramach konkursu podpisano dziewięć umów. Kwota przyznanych dotacji na 2021 r. wyniosła 6334,9 tys. zł. Ponadto, w okresie objętym kontrolą obowiązywało siedem umów zawartych z uczelnią wyższą na podstawie § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu oraz umowy wynikające konkursów z lat ubiegłych. Działania w tym obszarze obejmowały przede wszystkim podnoszenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z przestępczości.

4.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia przez dysponenta Funduszu sprawozdań za 2021 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33) za IV kwartał 2021 r.;
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2021 rok, planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40) za IV kwartał 2021 r.;
- rocznego sprawozdania z planu finansowego funduszu w układzie zadaniowym (Rb-BZ2);
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

Dane dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości przedstawione zostały w załączniku 8.10. do niniejszej informacji.

⁶⁰ Wskaźnik realizacji programu osiągnął wartość ok. 125%.

⁶¹ Ogłoszenie o konkursie zostało opublikowane w dniu 5 października 2020 r.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY

5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

5.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W 2021 r. przychody Funduszu wyniosły 149 043,1⁶² tys. zł, co stanowiło 106,5% planu po zmianach (140 000 tys. zł) oraz 136,7% wykonania w roku 2020 (109 022,8 tys. zł). Przychody pochodziły głównie z wpłat z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych (148 594,7 tys. zł) oraz wpłat przywieziennych zakładów pracy (247,9 tys. zł). Łączne przychody z tytułów określonych w ustawie ustanawiającej Fundusz stanowiły 99,9% jego przychodów w 2021 r. Pozostałe przychody stanowiły odsetki w kwocie 149,4 tys. zł.

Wzrost przychodów Funduszu w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. wynikał głównie ze wzrostu wpłat z tytułu potrąceń z wynagrodzeń od skazanych o 38,1%, co wynikało z „odmrażania” odpłatnego zatrudniania osób pozbawionych wolności u kontrahentów zewnętrznych, w porównaniu z poprzednim rokiem, gdy wprowadzono w tej mierze istotne ograniczenia w związku z wprowadzeniem na terenie Polski stanu epidemii od 20 marca 2020 r. Poza określonymi w art. 6a ust. 3 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, Fundusz nie posiadał innych źródeł przychodów, w szczególności takich jak dotacje z budżetu państwa, nie korzystał ze środków z budżetu UE.

Z uwagi na uwarunkowania dotyczące zmiennych możliwości zatrudniania skazanych w 2020 r. i w 2021 r., co spowodowane było pandemią COVID-19, odstąpiono od określenia tendencji wieloletniej w realizacji przychodów Funduszu.

Na koniec 2021 r. należności Funduszu wyniosły 1697,7 tys. zł, tj. uległy zmniejszeniu o 4610,9 tys. zł (73,16%) w porównaniu ze stanem na początek roku (6308,6 tys. zł)⁶³. Na powyższą kwotę należności składały się, w szczególności:

- należność z tytułu dotacji udzielonej Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblowego i Budownictwa w Potulicach (w likwidacji) w kwocie 816,2 tys. zł (należność wymagalna);
- pożyczka udzielona Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblowego i Budownictwa w Potulicach w kwocie 415,1 tys. zł (należność wymagalna);
- należność z tytułu odsetek od niespłaconej pożyczki udzielonej Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblowego i Budownictwa w Potulicach w kwocie 166,1 tys. zł;
- pożyczka udzielona Państwowemu Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowemu „PRESBET” w kwocie 300 tys. zł.

W 2021 r. nie wystąpiły przedawnienia należności Funduszu.

Decyzją Dyrektora Generalnego SW nr 8/2022 w lutym 2022 r. umorzono należność Funduszu na kwotę 1 069,2 tys. zł. Kwota ta została wykazana w części B pkt III sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego Funduszu, jako koszty własne, nie została uwzględniona w części A sprawozdania, gdzie wykazane zostały tylko koszty poniesione na realizację ustawowych zadań państwowego funduszu celowego. NIK zauważa, że decyzja o umorzeniu należności podjęta została ponad rok od likwidacji przedsiębiorstwa państwowego, co było spowodowane nieprawidłową komunikacją jednostek wymiaru sprawiedliwości.

⁶² Wg sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego funduszu celowego za IV kwartał 2021 r., po korekcie z 15 marca 2022 r.

⁶³ Wg sprawozdania Rb-33 z wykonania planu finansowego Funduszu za IV kwartał 2021 r., po korekcie z 15 marca 2022 r.

5.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej na 2021 r. zaplanowano koszty realizacji zadań Funduszu na 190 000 tys. zł, tj. o 23 017,8 tys. zł (13,8%) więcej w stosunku do kosztów poniesionych w 2020 r. Dysponent Funduszu wyjaśnił, że wynikało to głównie z zaangażowania środków Funduszu wynikającego z umów dotacji podpisanych w latach 2019–2020 oraz konieczności maksymalnego wykorzystania środków w przypadku wpływu większej liczby wniosków o dotacje, a tym samym tworzenia nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności. Plan finansowy kosztów w trakcie roku zwiększony został przez dysponenta Funduszu o 3800 tys. zł z przeznaczeniem na dotacje na realizację zadań bieżących związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2021 r. wyniosły 109 581,8 tys. zł⁶⁴, co stanowiło 65,6% kosztów w planie Funduszu po zmianach i było niższe o 57 400,4 tys. zł (34,4%) w porównaniu z 2020 r.

W planie finansowym po zmianach na zadania ustawowe Funduszu, tj. finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, przewidziano łącznie 193 800 tys. zł, z czego:

- 8800 tys. zł dotacje na wydatki bieżące (zakup sprzętu i środków ochrony potrzebnych do przeciwdziałania i zwalczania przyczyn i skutków epidemii COVID-19 oraz modernizację przywieziennych zakładów pracy), które zrealizowane zostały na poziomie 82,8% w stosunku do planu po zmianach (7284,8 tys. zł) i 22% wykonania roku 2020. Niższe wykonanie kosztów dotacji na realizację zadań bieżących w 2021 r. wynikało głównie z mniejszej liczby wniosków o udzielenie dotacji na zadania związane z przeciwdziałaniem COVID-19 oraz wypłaty transz środków dotacji udzielonych w roku ubiegłym;
- 105 000 tys. zł dotacje na wydatki inwestycyjne (tworzenie i utrzymanie infrastruktury więziennej związanej z realizacją ustawowych zadań SW oraz tworzenie nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności oraz ochrona istniejących), które zrealizowane zostały na poziomie 47,5% planu (49 849,3 tys. zł) oraz 91,8% wykonania roku 2020, czego przyczyną była mniejsza liczba wniosków uzasadniona sytuacją epidemiologiczną;
- 80 000 tys. zł częściowe refinansowanie przedsiębiorcom zwiększonych kosztów wynagrodzeń skazanych, co zrealizowane zostało na poziomie 65,6% planu (52 447,7 tys. zł) i 87,9% wykonania w 2020 r., co wynikało głównie z ograniczenia zatrudniania skazanych w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego.

Z uwagi na uwarunkowania dotyczące zmiennych możliwości zatrudniania skazanych w 2020 r. i w 2021 r., co spowodowane było pandemią COVID-19, odstąpiono od określenia tendencji wieloletniej w realizacji kosztów Funduszu. Obsługę Funduszu zapewniał CZSW, w związku z czym Fundusz nie generował kosztów administracyjnych. Nie ponosił też kosztów promocji swojej działalności.

Szczegółowym badaniem objęto koszty poniesione przez Fundusz w 2021 r. w wysokości 14 035 tys. zł, tj. 12,8% ogółu kosztów realizacji zadań. Zbadano 10 złożonych przez przedsiębiorców wniosków o wypłatę ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności na łączną kwotę 6785,0 tys. zł, co stanowiło 12,9% wartości ryczałtów wypłaconych w 2021 r. (52 447,7 tys. zł). Zbadano łącznie osiem rozliczonych dotacji (w całości bądź transzy rozliczonej w 2021 r.) przeznaczonych na wydatki bieżące, w szczególności zakup środków ochrony w związku z epidemią COVID-19 oraz na wydatki inwestycyjne, tj. głównie rozbudowę infrastruktury oraz zakup urządzeń służących tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności, na łączną kwotę 7250 tys. zł, co stanowiło 12,7% kosztów dotacji Funduszu w 2021 r. (57 134,1 tys. zł).

Wnioski o wypłaty ryczałtów oraz wnioski o dotacje rozpatrywane były rzetelnie, na zasadach określonych w rozporządzeniu z sprawie Funduszu⁶⁵ i zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Poniesione koszty zostały rzetelnie udokumentowane przez beneficjentów, poniesione na zadania określone w ustawie tworzącej Fundusz, zgodnie z zawartymi umowami (dotyczy dotacji) oraz rozliczone i wypłacone terminowo.

⁶⁴ Bez ujętej jako koszty własne wartości umorzenia należności Funduszu w kwocie 1069,2 tys. zł z tytułu dotacji udzielonej Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłowo-Montażowemu „POMET” w Wołowie (w upadłości).

⁶⁵ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy (Dz. U. poz. 1078; wcześniej Dz. U. z 2017 r. poz. 1069; dalej: rozporządzenie w sprawie Funduszu).

5.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Wolne środki, zgodnie z art. 78d upf były przekazywane na depozyty *overnight* i w zarządzanie Ministrowi Finansów, na zasadach określonych rozporządzeniu w sprawie wolnych środków.

Stan Funduszu na koniec 2021 r. wyniósł 113 682 tys. zł i był o 44 700,7 tys. zł (51%) wyższy od stanu na początek roku (75 290 tys. zł). Stan na koniec roku obejmował środki pieniężne w kwocie 111 984,3 tys. zł oraz należności w kwocie 1697,7 tys. zł.

Dysponent nie przekazywał środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

5.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Dysponent Funduszu, realizował jego ustawowy cel, tj. wspieranie readaptacji społecznej skazanych poprzez finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności, które zmierzały do ochrony i tworzenia miejsc pracy dla osadzonych. Przedsiębiorcom zatrudniającym osoby pozbawione wolności z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia tych osób wypłacono w 2021 r. ryczałty, stanowiące 35% wartości wynagrodzeń przysługujących tym osobom, w łącznej wysokości 52 447,7 tys. zł. W 2021 r. pożyczki podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności nie były udzielane.

Analizie w odniesieniu do zgodności i zakresu realizacji zadań ze środków Funduszu poddano dotacje dla podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności, w łącznej kwocie 57 134,1 tys. zł. NIK ustaliła, że dotacje udzielane były zgodnie z przeznaczeniem na realizację ustawowych zadań Funduszu⁶⁶, w szczególności na:

- tworzenie i utrzymanie w zakładach karnych infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań SW – 13 dotacji (w 2020 r. 15) rozliczonych w kwocie 46 735,2 tys. zł (spadek o 11,7% w porównaniu z 2020 r.); w 2021 r. koszty poniesione zostały na budowę hal produkcyjnych w siedmiu jednostkach organizacyjnych SW (zakładach karnych i aresztach śledczych), pawilonów mieszkalnych dla osadzonych w czterech jednostkach, zabezpieczenie ochronne w jednej z jednostek oraz zakup maszyn i urządzeń (jedna jednostka);
- modernizację przywieziennych zakładów pracy i ich produkcji, tj. zakup maszyn i urządzeń dla przedsiębiorstwa państwowego oraz instytucji gospodarki budżetowej w łącznej kwocie 4926,7 tys. zł (w 2020 r. nie wydatkowano środków na to zadanie);
- tworzenie nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności oraz ochronę istniejących – pięć dotacji na zakup maszyn i urządzeń udzielonych prywatnym podmiotom zatrudniającym skazanych w łącznej kwocie 1674,3 tys. zł (spadek w porównaniu z 2020 r. o 44,7%);
- zakup sprzętu i środków ochrony potrzebnych do przeciwdziałania i zwalczania przyczyn i skutków stanu zagrożenia epidemicznego (...) w jednostkach organizacyjnych SW, wykorzystywanych przez funkcjonariuszy i pracowników SW oraz skazanych dla 16 jednostek penitencjarnych (w 2020 r. 67) w łącznej kwocie 3797,8 tys. zł (12,1% w porównaniu z wykonaniem 2020 r.).

W latach 2020 oraz 2021 r. ze środków Funduszu nie były dotowane zadania związane z organizowaniem nauki zawodu i doskonalenia zawodowego oraz szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej i umiejętności poszukiwania pracy przez osoby pozbawione wolności.

Ze względu na specyfikę udzielania pomocy ze środków FAZ (na wnioski podmiotów zewnętrznych lub jednostek organizacyjnych SW) dysponent Funduszu nie opracowywał szczegółowych planów rzeczowo-finansowych dotyczących realizacji ustawowych zadań Funduszu. W 2021 r. Zespół do spraw Funduszu Aktywizacji Biura Kwatermistrzowsko-Inwestycyjnego CZSW przeprowadził jedną kontrolę beneficjenta dotacji (nie stwierdzono nieprawidłowości), a Zespół Kontroli Zarządczej Biura Budżetu CZSW dwie kontrole beneficjentów dotacji (w przypadku aresztu śledczego wykorzystanie dotacji oceniono pozytywnie, a w przypadku przedsiębiorstwa państwowego co do zasady pozytywnie, z zastrzeżeniami w obszarze gospodarowania majątkiem rzeczowym, przestrzegania wymogów ustawy o rachunkowości, kodeksu pracy i aktów wykonawczych do tego kodeksu oraz wydawania regulacji wewnętrznych).

⁶⁶ Określonych w pkt 1–6 ust. 1 art. 8 ustawy o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności.

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy sprawozdań za 2021 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33, Rb-40),
- stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

oraz rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

Dane dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Aktywizacji przedstawione zostały w załączniku 8.11. do niniejszej informacji.

6. USTALENIA INNYCH KONTROLI

W 2021 roku Departament Budżetu i Finansów przeprowadził kontrolę P/21/009 Efektywność wydatkowania środków na inwestycje przez jednostki budżetowe. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie części 37 dotyczyły przede wszystkim nierzetelnego planowania wydatków majątkowych.

W wystąpieniu z dnia 17 listopada 2021 r. sformułowano osiem wniosków pokontrolnych m.in. dotyczący wydatkowania środków inwestycyjnych z części 15/01 sądy powszechne/ Ministerstwo Sprawiedliwości w tym podjęcie działań w celu ustanowienia dysponenta III stopnia. Minister Sprawiedliwości w dniu 15 lutego 2022 r. poinformował Prezesa NIK o sposobie wykonania wniosków i uwag.

Należy nadmienić, że kwestia dokonywania wydatków związanych z rejestrami sądowymi z części 15 oraz ustanowienie dysponenta III w MS w tej części było również przedmiotem wniosku po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. wystąpienie nr (KBF.410.001.01.2020).

7. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Sprawiedliwości i Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – w których sformułowano wnioski	Liczba wniosków pokontrolnych – ogółem
2	1	4

W wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości NIK wniosła m.in. o:

1. Kontynuowanie wdrożenia i bieżące monitorowanie realizacji wydanej procedury dotyczącej dochodzenia i ewidencjonowania należności.
2. Niezwłoczną realizację wniosku, formułowanego również w poprzednich kontrolach, dotyczącego ponoszenia wydatków z zakresu sądownictwa wyłącznie z części 15 – Sądy powszechne.
3. Podjęcie działań organizacyjno-prawnych, w celu zagwarantowania, że środki publiczne będą wydawane w sposób oszczędny i gospodarny, a także zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów w stosunku do poniesionych nakładów, w szczególności poprzez wybór wykonawców zatrudnianych na podstawie umów cywilno-prawnych w trybie konkurencyjnym oraz takie określanie wysokości ich wynagrodzeń, aby odzwierciedlało ono ich kwalifikacje oraz poniesiony nakład pracy.

W wystąpieniu skierowanym do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej NIK nie sformułowała wniosków.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba wniosków pokontrolnych	Stan realizacji wniosków pokontrolnych		
			Zrealizowano	W trakcie realizacji	Nie zrealizowano
1	Ministerstwo Sprawiedliwości	4	x	x	x

Do wystąpienia pokontrolnego skierowanego do Ministra Sprawiedliwości złożone zostały zastrzeżenia w dniu 10 maja 2022 r. Minister Sprawiedliwości zakwestionował m.in.: ustalenia dotyczące zatrudnienia ekspertów, stwierdzone nieprawidłowości w zakresie zamówień publicznych oraz nienależytego zabezpieczenia interesów zamawiającego.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – do których wniesiono zastrzeżenia	Liczba zastrzeżeń – ogółem
2	1	9

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba zastrzeżeń	Sposób uwzględnienia zastrzeżeń		
			Uwzględniono w całości	Uwzględniono w części	Odrzucono w całości
1	Ministerstwo Sprawiedliwości	9	2	1	6

Uchwałą Kolegium Najwyższej Izby Kontroli 34/2022 z dnia 1 czerwca 2022 r.

8. ZAŁĄCZNIKI

8.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 37
– SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa ¹⁾ i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
					%	
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	871,32	70 413,8	258 644	81 242,2	4,03
2.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	28 292,21	15 518	5 566 660,1	2 201 582,4	89,44
3.	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości	35,02	36,1	9 902,6	3 291,6	0,16
4.	Instytut Ekspertyz Sądowych	127,68	237,5	24 574,0	12 727,4	0,40
5.	Instytut Ekspertyz Ekonomiczny i Finansowych w Łodzi	27,07	0,0	4 864,1	3 129,5	0,08
6.	SdNiZP w Warszawie Falenicy	47,76	15,1	6 090,8	4 031,5	0,10
7.	ZP w Barczewie	42,86	14,1	5 231,6	3 424,3	0,09
8.	ZP w Białymstoku	71,97	32,8	9 167,3	6 302,9	0,15
9.	SdN w Chojnicach	59,63	17,1	7 812,8	5 012,1	0,13
10.	SdN w Dominowie	62,81	4,0	7 739,1	5 407,4	0,13
11.	SdN w Gackach	41,39	0,0	4 772,1	3 235,2	0,08
12.	ZP w Gdańsku	44,11	10,8	5 904,9	3 662,1	0,10
13.	ZPiSdN Głogów	59,15	1,2	8 249,6	5 548,3	0,13
14.	ZP w Grodzisku Wlkp.	41,92	19,7	5 934,9	3 894,0	0,10
15.	ZP Jerzmanice Zdrój	48,44	15,4	7 292,1	3 890,6	0,12
16.	ZP w Kcyni	42,13	34,4	5 772,3	3 635,3	0,09
17.	ZPiSdN w Konstantynowie Łódzkim	55,84	17,8	7 780,9	5 281,0	0,13
18.	ZPiSdN w Koronowie	54,37	4,0	6 399,0	4 346,2	0,10
19.	MOAS w Koszalinie	48,85	15,6	6 193,3	4 188,8	0,10
20.	ZPiSdN w Laskowcu	56,26	5,0	6 868,2	4 688,7	0,11
21.	ZPiSdN w Mrozach	44,97	8,0	5 268,5	3 465,6	0,09
22.	ZP Nowe	53,49	10,8	6 746,0	4 596,1	0,11
23.	ZP w Ostrowcu Świętokrzyskim	50,35	8,6	6 714,5	4 496,1	0,11
24.	ZP w Poznaniu	46,65	9,7	5 917,4	3 848,8	0,10
25.	ZPiSdN w Pszczynie Łące	79,03	7,9	11 088,0	7 116,9	0,18
26.	ZPiSdN w Raciborzu	57,45	19,4	7 143,5	5 029,1	0,12
27.	ZP w Sadowicach	39,71	2,1	5 237,5	3 475,5	0,09
28.	ZP w Studzieńcu	49,58	30,3	6 451,4	3 931,0	0,11
29.	SdN Szczecin	33,42	35,4	4 409,7	2 819,7	0,07

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa ¹⁾ i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
						tys. zł
30.	ZP w Szubinie	38,86	29,3	4 968,2	3 241,9	0,08
31.	ZPiSdN w Świdnicy	52,73	19,4	7 305,3	4 500,9	0,12
32.	ZP w Świecie	48,98	86,2	6 336,6	4 223,7	0,10
33.	ZP w Tarnowie	48,13	7,1	5 762,7	3 986,8	0,09
34.	ZP w Trzemesznie	49,22	8,5	6 250,2	4 295,5	0,10
35.	ZP Witkowo	44,08	8,2	4 884,3	3 605,7	0,08
36.	ZPiSdN w Zawierciu	68,28	10,1	9 587,3	6 361,6	0,16
37.	Departament Budżetu i Efektywności Finansowej MS	x	0,6	155 763,9	x	2,50
39.	Ogółem	30 963	86 714	6 229 388,9	2 468 881,1	100,00

1) łącznie z wydatkami niewygasającymi

8.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zbigniew Ziobro Minister Sprawiedliwości	O	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
2.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	Jacek Kitliński Dyrektor Generalny Służby Więziennej	P	

*Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O - w formie opisowej, N – negatywna

8.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Oceny wykonania budżetu w części 37 – Sprawiedliwość dokonano stosując kryteria⁶⁷ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁶⁸.

Dochody (D):	86 714 tys. zł
(zgodnie z przyjętymi kryteriami nie były badane)	
Wydatki (W) ⁶⁹ :	6 229 388,9 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	6 316 102,9 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie:	(Wd=D : G) 0,014
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) 0,986

Nieprawidłowości w dochodach: W MS stwierdzono opóźnienia w ewidencjonowaniu należności z tytułu roszczeń regresowych w księgach rachunkowych na kwotę 3755,2 tys. zł (4,3% dochodów).

Ze względu na brak stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie działania dysponenta na rzecz egzekucji należności ocenę podwyższa się o 1.

Ocena cząstkowa dochodów (Od) = 2 (ocena w formie opisowej)

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow): 238,8 tys. zł (0,004% wydatków części) z tego:

1. wydatkowanie w MS kwoty 158,8 tys. zł z naruszeniem ustawy Pzp,
2. wydatkowanie w MS kwoty 76 tys. zł w sposób niegospodarny z naruszeniem wewnętrznych uregulowań dotyczących zamówień publicznych.

Ocenę cząstkową wydatków obniżono o 1 ze względu na poniesienie wydatku w MS z części 37 w wysokości 9 926,3 tys. zł na realizację projektu, który dotyczył części 15 – Sądy powszechne.

Ocena cząstkowa wydatków:	4 (ocena pozytywna)
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ⁷⁰ :	$2 * 0,014 + 4 * 0,986 = 3,97$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

⁶⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁶⁸ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁶⁹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

⁷⁰ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$.

8.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości dokonano stosując kryteria⁷¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁷².

Przychody (P):	376 673,7 tys. zł
Koszty (K): (łącznie z wydatkami majątkowymi):	319 244,8 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	695 918,5 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie:	(Wp = P : G) – nie badano przychodów
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie:	(Wk = K : G) – nie badano kosztów
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	nie dokonano oceny
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	nie dokonano oceny
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ⁷³ :	nie dokonano oceny
Opinia o sprawozdaniach:	nie dokonano oceny

Najwyższa Izba Kontroli nie dokonała oceny prawidłowości wykonania w 2021 r. planu finansowego Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości, co wynikało m.in. ze znacznych opóźnień w przekazywaniu kontrolerom dokumentacji. Uniemożliwiło to rzetelne zbadanie tego obszaru i dokonanie jego oceny w rygorach harmonogramu kontroli wykonania budżetu państwa.

Ocena ogólna uwzględniająca opinię o sprawozdawczości: **nie dokonano oceny**

⁷¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁷² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁷³ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

8.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Aktywizacji dokonano stosując kryteria⁷⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁷⁵.

Przychody (P):	149 043,1 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	109 581,8 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	258 624,9 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie:	(Wp = P : G): 0,576
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie (Wk = K : G):	0,424
Nieprawidłowości w przychodach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	pozytywna (5)
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	pozytywna (5)
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ⁷⁶ :	$5 \times 0,576 + 5 \times 0,424 = 5$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna

Ocena ogólna uwzględniająca opinię o sprawozdawczości: **pozytywna**

⁷⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁷⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁷⁶ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

8.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		78 707,8	60 551	86 714	110,2	143,2
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	2 646,7	420	3 152,1	119,1	750,5
1.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego	2 646,7	420	3 152,1	119,1	750,5
2.	Dział 755 Wymiar Sprawiedliwości	76 047,7	60 131	83 555,7	109,9	139
2.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratur	65 668,4	53 778	70 413,8	107,2	130,9
2.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	208,7	145	273,5	131	188,6
2.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo	9 698,1	5 887	12 365,9	127,5	210,1
2.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	472,5	321	502,5	106,4	156,5
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	13,4	0	5,6	42	-
3.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	13,4	0	5,6	42	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

8.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie*	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym niewygas			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Ogółem, w tym:		5 763 609,4	6 214 615	6 203 227,8	6 189 002,3	91 279,3	107,4	99,6	99,8
1.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	26 969	62 011	62 011	62 010,3	0	229,9	100	100
1.1.	Rozdział 73014 Działalność dydaktyczna i badawcza	26 969	62 011	62 011	62 010,3	0	229,9	100	100
2.	Dział 750 Administracja publiczna	93 180,2	99 041	99 014,6	96 878,1	1 563	104	97,8	97,8
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	93 180,2	99 041	99 014,6	96 878,1	1 563	104	97,8	97,8
3.	Dział 752 Obrona narodowa	7,1	507	352,6	292,6	0	4121,1	57,7	83
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	7,1	507	352,6	292,6	0	4121,1	57,7	83
4.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	1 715 734	1 892 507	1 892 507,0	1 892 481,2	0	110,3	100	100
4.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego	1 710 816	1 887 517	1 887 967,0	1 887 965,5	0	110,4	100	100
4.2.	Rozdział 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	4 918	4 990	4 540,0	4 515,7	0	91,8	90,5	99,5
5.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	3 795 348,9	4 005 353	4 007 074,1	3 997 580,4	89 716,3	105,3	99,8	99,8
5.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	128 604,4	154 240	145 177,9	137 615,1	9 565,7	107	89,2	94,8
5.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	44 290,1	42 367	39 598,5	39 058,4	370,3	88,2	92,2	98,6
5.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo	3 444 520,2	3 615 069	3 634 801,2	3 634 272,7	76 450,3	105,5	100,5	100
5.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	91 438,2	105 516	99 335,5	98 473,2	3 330	107,7	93,3	99,1
5.5.	Rozdział 75514 Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	86 496,0	88 161	88 161,0	88 161,0	0	101,9	100	100
6.	Dział 801 Oświata i wychowanie	130 332,1	147 548	134 888,1	133 792,8	0	102,7	90,7	99,2

6.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	130 332,1	147 548	134 888,1	133 792,8	0	102,7	90,7	99,2
7.	Dział 851 Ochrona zdrowia	351,7	735	417,5	374,3	0	106,4	50,9	89,7
7.1.	Rozdział 85156 Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	351,7	735	331,5	310,3	0	88,2	42,2	93,6
7.2.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	0	0	86	64	0			74,4
8.	Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 686,4	6 913	6 963	5 592,6	0	331,6	80,9	80,3
8.1.	Rozdział 92118 Muzea	1 686,4	6 913	6 963	5 592,6	0	331,6	80,9	80,3

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190 ze zm.).
- 2) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

8.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , z tego:		30 902	2315486,1	6244	30936	2437516,4	6566	105,2
Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01		2788	182700,6	5461	2687	192247,4	5962	109,2
Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe - 02		5	730,1	12168	5	843,5	14058	115,5
Członkowie korpusu służby cywilnej - 03		699	66650,4	7946	689	66732,5	8071	101,6
Sędziowie i prokuratorzy - 09		0	75,4	-	0	47,1	-	-
Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -10		26430	1963925	6192	26607	2075020,2	6499	105
Nauczyciele - 14		980	101404,6	8623	948	102625,7	9021	104,6
1.1	Dział 750 Administracja publiczna, z tego:	843	78400,8	7750	872	81195,1	7759	100,1
1.1.1	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	843	78400,8	7750	872	81195,1	7759	100,1
1.1.1.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	137	10746,6	6537	176	13335,4	6314	96,6
1.1.1.2	Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe - 02	5	730,1	12168	5	843,5	14059	115,5
1.1.1.3	Członkowie korpusu służby cywilnej - 03	699	66650,4	7946	689	66732,5	8071	101,6
1.1.1.4	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -10	2	273,7	11404	2	283,7	11820	103,6
1.2	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości, z tego:	29079	2135680,7	6120	29116	2253695,6	6450	105,4
1.2.1	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	0	75,4	0	0	47,1	-	-
1.2.1.1	Sędziowie i prokuratorzy - 09	0	75,4	-	0	47,1	-	-
1.2.2	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	29079	2135680,7	6120	29116	2253695,6	6450	105,4
1.2.2.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń -01	0	75,4	0	0	47,1	-	-
1.2.3	Rozdział 75512 Więziennictwo	28037	2070793,8	6155	28074	2184139,2	6483	105,3
1.2.3.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	1609	107142,5	5549	1469	109402,7	6206	111,8
1.2.3.2	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze - 10	26428	1963651,3	6192	26605	2074736,5	6499	105

1.2.4	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	856	47332,9	4608	852	50360,8	4926	106,9
1.2.4.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	856	47332,9	4608	852	50360,8	4926	106,9
1.3	Dział 801 Oświata i wychowanie, z tego:	980	101404,6	8623	948	102625,7	9021	104,6
1.3.1	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	980	101404,6	8623	948	102625,7	9021	104,6
1.3.1.1	Nauczyciele - 14	980	101404,6	8623	948	102625,7	9021	104,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 poz. 1564, ze zm.),
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych,
- 3) Status zatrudnienia określony został w ww. rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

8.9. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		62 093,9	65 870	75 706,1	40 386,6	65	61,3	53,3
1.	750 - Administracja publiczna	1 599,6	3 422	3 191,0	2 564,6	160,3	74,9	80,4
1.1.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	0	329	171,5	0	0	0	0
1.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	134,9	468	468	399,5	296,1	85,4	85,4
1.3.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	1 464,7	2 625	2 551,5	2 165,1	147,8	82,5	84,9
2.	755 - Wymiar sprawiedliwości	60 494,3	62 448	72 515,1	37 822,0	62,5	60,6	52,2
2.1.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	4 586,8	33 186	22 734,1	4 713,0	102,8	14,2	20,7
	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa	—	309	309	0	0	0	0
2.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	20 108,8	4 391	12 405,7	12 170,3	60,5	277,2	98,1
2.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	1 634,7	490	38,1	0	0	0	0
2.4.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	34 164	24 072	37 028,2	20 938,7	61,3	87	56,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

8.10. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan	Plan	Wykonanie				
			wg ustawy budżetowej ¹⁾	po zmianach					
tys. zł					%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A. Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy									
I.	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	141 346,8	279 559	279 559	56 148	197,8	39,9	20,2	20,2
1.	Udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin	15 624,4	29 445	29 445	18 738,5	188,5	120	63,6	63,6
2.	Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, pomoc świadkom łącznie z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości	67 554,5	250 114	250 114	37 409,5	370,2	55,4	15,0	15,0
3.	Sfinansowanie wydatków związanych z "Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020"	58 167,9	0	0	0	0	0	-	-
Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan funduszu na początek roku, z tego:	480 686,4	404 005	404 005	444 672,5	84	92,5	110,1	110,1
1.	Środki pieniężne	119 390,3	27 837	27 837	24 738,4	23,3	20,7	88,9	88,9
2.	Należności	241 437,1	215 200	215 200	230 484,5	89,1	95,5	107,1	107,1
3.	Zobowiązania, z tego:	263,1	238	238	2 231,3	90,5	848,1	937,5	937,5
3.1	pozostałe, w tym:	263,1	238	238	2 231,3	90,5	848,1	937,5	937,5
3.1.1	- wymagalne								
4.	Pozostałe środki obrotowe	120 122,1	161 206	161 206	191 680,9	134,2	159,6	118,9	118,9
II.	Przychody	318 390,3	257 359	257 359	376 726	80,8	118,3	146,4	146,4
1.	Pozostałe przychody, w tym:	314 826,5	257 359	257 359	369 431,5	81,7	117,3	143,5	143,5
1.1	- odsetki	747,1	59	59	161,2	7,9	21,6	273,2	273,2
1.2	- wpłaty z tytułu orzeczonych przez sąd nawiązek oraz świadczeń pieniężnych	296 203,1	235 188	235 188	344 461,6	79,4	116,3	146,5	146,5
1.3	- wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych	16 767,1	21 690	21 690	23 141,7	129,4	138	106,7	106,7
1.4	- inne przychody	1 109,2	422	422	1 667	38	150,3	395	395
2.	Różne przelewy	0	0	0	0	-	-	-	-
3.	Inne zwiększenia	3 563,8	0	0	7 294,5	0	204,7	-	-
4.	Rozliczenia z lat ubiegłych	0	0	0	0	-	-	-	-
III.	Koszty realizacji zadań	354 404,1	279 559	279 559	319 473,3	78,9	90,1	114,3	114,3
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	39 619,7	173 589	173 589	26 887	438,1	67,9	15,7	15,7
2.	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	9 122,3	11 731	11 731	9 656,6	128,6	105,9	82,3	82,3
2.1	- świadczenia wypłacane w ramach pomocy postpenitencjarnej	9 122,3	11 731	11 731	9 656,6	128,6	105,9	82,3	82,3
3.	Koszty własne	245 249,7	39 848	39 848	14 561,8	16,2	5,9	36,5	36,5
3.1	wynagrodzenia, z tego:	265,7	920	920	316,7	346,3	119,2	34,4	34,4
3.1.1	- bezosobowe	265,7	920	920	316,7	346,3	119,2	34,4	34,4
3.2	składki na ubezpieczenia społeczne	1,4	120	120	2,3	8 571,4	164,3	1,9	1,9
3.3	składki na Fundusz Pracy	0	19	19	0,2	47 500	500,0	1,1	1,1
3.4	zakup usług	11 856,1	15 000	15 000	5 605,9	126,5	51,8	37,4	37,4
3.5	pozostałe, z tego:	233 126,5	23 789	23 789	8 636,7	10,2	3,7	36,3	36,3

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.5.1	- prowizje i opłaty bankowe	75,4	432	432	108,5	572,9	143,9	25,1	25,1
3.5.2	- koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	746,3	1 040	1 040	887,5	139,4	118,4	85,3	85,3
3.5.3	- pomoc postpenitencjarna	4 508,4	7 217	7 217	6 094,5	160,1	135,2	84,4	84,4
3.5.4	- promowanie działalności funduszu	14 739,1	15 000	15 000	1 515,7	101,8	6,7	10,1	10,1
3.5.5	- szkolenie kadr	0	100	100	30,5	0	0	30,5	30,5
3.5.6	- inne zmniejszenia	0	0	0	0	-	-	-	-
3.5.6.1	- umorzenia i odpisy z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych	213 057,3	0	0	0	0	-	-	-
3.5.6.2	- odpisy aktualizujące należności	45 475,4	0	0	0	0	-	-	-
4.	Koszty inwestycyjne	60 412,4	25 480	25 480	5 042,6	42,2	8,3	19,8	19,8
4.1	- dotacje inwestycyjne	2 056,1	25 000	25 000	4 760	1 215,9	231,5	19,0	19,0
4.2	- wydatki na zakupy inwestycyjne państwowych funduszy celowych	188,4	480	480	282,6	254,8		58,9	58,9
5.	Inne zmniejszenia	0	28 911	28 911	263 325,3	-	-	910,8	910,8
5.1	- umorzenia i odpisy z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych	0	15 500	15 500	65 328,4	-	-	421,5	421,5
5.2	- odpisy aktualizujące należności	0	13 411	13 411	55 064,3	-	-	414,6	414,6
IV.	Stan funduszu na koniec roku (I + II - III), z tego:	444 672,5	381 805	381 805	501 925,2	85,9	112,9	131,5	131,5
1.	Środki pieniężne	24 738,4	5 637	5 637	96 104,2	22,8	388,5	1704,9	1704,9
2.	Należności	230 484,5	215 200	215 200	253 627,4	93,4	110,3	117,9	117,9
3.	Zobowiązania, w tym:	2 231,3	238	238	270,6	10,7	12,1	113,7	113,7
3.2	- pozostałe	2 231,3	238	238	270,6	10,7	12,1	113,7	113,7
4.	Pozostałe środki obrotowe	191 680,9	161 206	161 206	152 464,2	84,1	79,5	94,6	94,6
Część E. Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	24 738,4	56 387,0	56 387,0	96 104,2	227,9	388,5	170,4	170,4
1.1	- depozyty <i>overnight</i>	24 738,4	5 637,0	5 637,0	96 106,2	22,8	388,5	170,4	170,4

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego z dnia 27 kwietnia 2021 r.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190 ze zm.).

8.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A. Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy									
1.	Finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w tym:	166 982,2	190 000	193 800	109 581,8	113,8	65,6	57,7	56,5
1.1.	Wydatki bieżące	166 982,2	190 000	193 800	109 581,8	113,8	65,6	57,7	56,5
1.2.	Wydatki inwestycyjne	33 066,1	5 000	8 800	7 284,8	15,1	22,0	145,7	82,8
1.3.	Częściowe refinansowanie zwiększonych kosztów wynagrodzenia skazanych	54 274,6	105 000	105 000	49 849,3	193,5	91,8	47,5	47,5
1.4	Sfinansowanie wydatków związanych z „Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020”	59 641,5	80 000	80 000	52 447,7	134,1	87,9	65,6	65,6
Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan na początek roku z tego:	133 249,4	68 250	75 290	75 289,9	51,2	56,5	110,3	100,0
1.	Środki pieniężne	127 004,6	64 750	68 981	68 981,3	51,0	54,3	106,5	100,0
2.	Należności, w tym:	6 244,8	4 000	6 309	6 308,6	64,1	101,0	157,7	100,0
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:	840	4 000	700	700	476,2	83,3	17,5	100,0
2.1.1	- od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0	0	-	-	-	-
3.	Zobowiązania, z tego:	0	500	0	0	-	-	0	-
3.1.	z tytułu kredytu, w tym:	0	0	0	0	-	-	-	-
3.1.1	- wymagalne	0	0	0	0	-	-	-	-
3.2.	pozostałe, w tym:	0	500	0	0	-	-	0	-
3.2.1	- wymagalne	0	0	0	0	-	-	-	-
II.	Przychody	109 022,8	140 000	140 000	149 043,1	128,4	136,7	106,5	106,5
1.	Pozostałe przychody, w tym:	109 022,8	140 000	140 000	149 043,1	128,4	136,7	106,5	106,5
1.1.	odsetki	752,3	1000	1000	149,4	132,9	19,9	14,9	14,9
1.2.	inne, w tym:	108 270,4	139 000	139 000	148 893,7	128,4	137,5	107,1	107,1
1.2.1	- wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych	107 621,7	138 700	138 700	148 594,7	128,9	138,1	107,1	107,1
1.2.2	- wpłaty przywieziennych zakładów pracy	301,3	300	300	247,9	99,6	82,3	82,6	82,6
III.	Koszty realizacji zadań	166 982,2	190 000	193 800	110 651	113,8	66,3	58,2	57,1
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	33 066,1	5 000	8 800	7 284,8	15,1	22,0	145,7	82,8
2.	Koszty własne	0	0	0	1 069,2	-	-	-	-
2.1	pozostałe, z tego:	0	0	0	1 069,2	-	-	-	-
2.1.1	- umorzenia	0	0	0	1 069,2	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
			tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.1.2	- inne, w tym:	0	0	0	0	-	-	-	-
2.1.2.1	- opłaty i prowizje bankowe	0	0	0	0	-	-	-	-
3.	Koszty inwestycyjne, w tym:	7 4274,6	105 000	105 000	49 849,3	141,4	67,1	47,5	47,5
3.1.	dotacje inwestycyjne	54 274,6	105 000	105 000	49 849,3	193,5	91,8	47,5	47,5
4.	Wypłata ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia	59 641,5	80 000	80 000	52 447,7	134,1	87,9	65,6	65,6
IV.	Stan funduszu na koniec roku (I+II+III), z tego:	75 289,9	18 250	21 490	113 682	24,2	151,0	622,9	529,0
1.	Środki pieniężne	68 981,3	14 750	17 990	111 984,3	21,4	162,3	759,2	622,5
2.	Należności, w tym:	6 308,6	4 000	4 000	1 697,7	63,4	26,9	42,4	42,4
2.1.	z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:	700	4 000	0	300	571,4	42,9	7,5	-
2.1.1.	- od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0	0	-	-	-	-
3.	Zobowiązania, z tego:	0,0	500,0	500,0	0,0	-	-	-	-
3.1.	z tytułu kredytów, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
3.1.1.	- wymagalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
3.2.	pozostałe, w tym:	0,0	500,0	500,0	0,0	-	-	-	-
3.2.1.	- wymagalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Część E. Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie lub depozyt u Ministra Finansów:	68 981,3	14 750	17 990	111 984,3	21,4	162,3	759,2	622,5
1.1.	depozyt overnight (O/N)	4481,3	300	300	8 284,3	6,7	184,9	2761	2761
1.2.	depozyty terminowe	64 500	14 450	17 690	103 700	22,4	160,8	717,6	586,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

8.12. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Minister Sprawiedliwości
12. Dyrektor Generalny Służby Więziennej